

16 Ιανουαρίου, 1995

[ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΚΑΙ 28 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΛΑΝΙΤΗΣ ΛΤΔ κ.ά.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 837/93)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Αιτιολογία — Αιτιολογία της κριθείσας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου κρίθηκε πάσχουσα — Περιστάσεις — Αποτέλεσμα η ακύρωση.

5

Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Αρχή της ισότητας — Διαπίστωση παραβίασης της στην κριθείσα περίπτωση διαφοροποιημένης διαθέσεως κρατικής επιδότησης σε εσπεριδοκαλλιεργητές.

Οι αιτητές με την προσφυγή ζήτησαν:

10

"1. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση των Καθ' ων η Αίτηση 1 και/ή 2 και/ή 3 που εκδόθηκε κατά/ή περί την 27.8.1993 και κοινοποιήθηκε στους Αιτητές με επιστολή και/ή τηλεμήνυμα των Καθ' ων η Αίτηση 2 ημερομηνίας 20.9.1993 με την οποία αποφασίστηκε η διάθεση οικονομικής βοήθειας ύψους Λ.Κ.1.120.000 περίπου προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές με βάση το ύψος της παραγωγής τους (Λ.Κ.9.50/τόνο μέχρι τους 350 τόνους και Λ.Κ.6.40/τόνο για πέραν των 350 τόνων) είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος."

15

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

4 Α.Α.Δ. Αγρόκτημα Λανίτης Ατδ κ.ά. ν. Δημοκρατίας

1. Η αιτιολογία της επίδικης απόφασης πάσχει. Οι ισχυρισμοί των αιτητών αναφορικά με την απουσία οποιασδήποτε εξήγησης για την υιοθέτηση των κρίσιμων αριθμών είναι βάσιμοι.

5 Πέραν τούτου και όπως προκύπτει από τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία, οι καθ' ων η αίτηση είχαν ενώπιόν τους τις εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις των αιτητών και των υπόλοιπων εσπεριδοκαλλιεργητών ως προς την μέθοδο επιδότησης που θα έπρεπε να υιοθετούσαν. Εκείνο που θα αναμένετο από τους καθ' ων η

10 αίτηση ήταν η μελέτη των δυο απόψεων και στη συνέχεια κάποια ρητή αιτιολογία ως προς τους λόγους υιοθέτησης της μιας και απόρριψης της άλλης ή υιοθέτησης άλλης εναλλακτικής πρότασης. Εκείνο που βασικά έκαναν οι καθ' ων η αίτηση ήταν να υιοθετήσουν την κλιμακωτή κατά τόνο επιδότηση και να απορρίψουν την κατά στρέμμα επειδή, όπως αναφέρθηκε, για την υλοποίηση της δεύτερης θα απαιτείτο περισσότερος χρόνος. Όμως η άποψη των αιτητών ήταν τελείως διαφορετική. Οι αιτητές ενίσταντο γενικά στη φιλοσοφία της κλιμακωτής επιδότησης ανεξάρτητα αν ελαμβάνετο υπόψη η κατά τόνο ή κατά στρέμμα παραγωγή. Οι αιτητές ζητούσαν όπως η επιδότηση κατανεμηθεί με

20 βάση τα κόστα παραγωγής των εσπεριδοειδών. Από πούθενά δεν προκύπτει κατά πόσο η θέση αυτή των αιτητών λήφθηκε υπόψη και αν πράγματι λήφθηκε, ο λόγος για τον οποίο απορρίφθηκε.

25 Εκείνο που φαίνεται από τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία είναι ότι σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας η άποψη των αγροτικών οργανώσεων πως τα μεγάλα αγροκτήματα έπρεπε να επωφεληθούν στο μικρότερο δυνατό βαθμό από την κυβερνητική βοήθεια γιατί αυτά θα είσπρασαν τον όγκο της επιδότησης των ναύλων, λήφθηκε υπόψη. Συγκεκριμένα στο περίγραμμα σχεδίου επιδότησης που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας στη σύσκεψη της 26.5.93 κατά τους υπολογισμούς που έγιναν για την εξεύρεση του ύψους της επιδότησης κατά τόνο εσπεριδοειδών, αφαιρέθηκε από το ποσό της επιδότησης που θα δινόταν στα αγροκτήματα/εξαγωγείς ποσό ΛΚ 2 ανά τόνο, που αντιπροσώπευε επιδότηση ναύλων. Στη συνέχεια όμως δεν φαίνεται κατά πόσο η θέση αυτή υιοθετήθηκε και κατά πόσο διαδραμάτισε οποιοδήποτε ρόλο στη λήψη της επίδικης απόφασης.

40 Ενόψει των πιο πάνω η επίδικη απόφαση οδηγείται σε ακύρωση.

2. Βάσιμος θεωρείται επίσης και ο ισχυρισμός των αιτητών για παράβαση της αρχής της ισότητας όπως αυτή διασφαλίζεται από το Άρθρο 28 του Συντάγματος.

- Παρόλον που το δικαστήριο δεν γνωρίζει τους ακριβείς λόγους που οδήγησαν τους καθ' ων η αίτηση να λάβουν την προσβαλλόμενη απόφαση, εντούτοις με όσα στοιχεία τέθηκαν ενώπιόν του, δεν εντόπισε οτιδήποτε που θα δικαιολογούσε διαφορετική μεταχείριση των αιτητών από τους υπόλοιπους εσπεριδοκαλλιεργητές. Το γεγονός ότι οι αιτητές εκτός από την καλλιέργεια επιδίδονται και στους τομείς της συσκευασίας και εξαγωγής και θα επωφελούνταν και της βοήθειας των ΛΚ200.000 για αυξημένα ναύλα, δεν συνιστά κατά την άποψη του Δικαστηρίου, λογική διαφοροποίηση στη μεταχείρισή τους. Η επιδότηση των ΛΚ200.000 που δόθηκε για κάλυψη των αυξημένων ναύλων λόγω της κατάστασης τη Γιουγκοσλαβία αφορά το συγκεκριμένο τομέα της εξαγωγής και είχε σαν σκοπό την απάμβλυνση του προβλήματος αυτού. Το ποσό όμως των ΛΚ1.120.000 που τελικά απέμεινε για βοήθεια στους εσπεριδοκαλλιεργητές έπρεπε να είχε διατεθεί εξίσου σ' όλους τους εσπεριδοκαλλιεργητές εφόσον όλοι επιδίδονταν τον τομέα της καλλιέργειας των εσπεριδοειδών, και αντιμετώπιζαν όλοι πρόβλημα διάθεσής τους.
- Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.*
- Προσφυγή.**
- Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία αποφασίστηκε η διάθεση οικονομικής βοήθειας ύψους Λ.Κ.1.120.000 περίπου προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές με βάση το ύψος της παραγωγής τους.
- Γ. Κακογιάννης, για τους Αιτητές.*
- Ε. Νικολαΐδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.*
- Cur. adv. vult.*
- ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Οι αιτητές με την προσφυγή τους αυτή ζητούν την πιο κάτω θεραπεία:
- "1. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση των Καθ' ων η Αίτηση 1 και/ή 2 και/ή 3 που εκδόθηκε κατά/ή περί την 27.8.1993 και κοινοποιήθηκε στους Αιτητές με επιστολή και/ή τηλεμήνυμα των Καθ' ων η Αίτηση 2 ημερομηνίας 20.9.1993 με την οποία αποφασίστηκε η διάθεση οικονομικής βοήθειας ύψους Λ.Κ.1.120.000 περίπου προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές με βάση το ύψος της παραγω-

γής τους (Λ.Κ9.50/τόνο μέχρι τους 350 τόνους και Λ.Κ.6.40/τόνο για πέραν των 350 τόνων) είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε ένομου αποτελέσματος."

5 Για σκοπούς της παρούσας προσφυγής ενδιαφέρει η Πρότα-
ση Αρ. 1226/93 ημερ. 24.8.93 που υποβλήθηκε προς το Υπουργι-
κό Συμβούλιο από το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας και
που οδήγησε στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Παραθέ-
τω πιο κάτω αποσπάσματα από την εν λόγω Πρόταση.

10

"1. Για απάμβλυνση του προβλήματος διάθεσης των εσπε-
ριδοειδών, το Υπουργικό Συμβούλιο επαναβεβαίωσε στις 5
Μαΐου 1993 (Απόφαση αρ. 39.263) τις Αποφάσεις του αρ.
39.098 ημερ. 2.4.1993 και αρ. 39.144 ημερ. 13.4.1993 με τις
15 οποίες εγκρίθηκε ποσό £1.5 εκ. για επιδοτήσεις προς διάθεση
των εσπεριδοειδών και αποφάσισε όπως:

α) Ποσό £200.000 κατανεμηθεί κατά εξαχθέντα τόνο εσπερι-
δοειδών για επιδότηση των αυξημένων ναύλων λόγω μη
20 διέλευσης μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

β) Καταβληθεί επιδότηση £30/τόννο για τις εξαγωγές μικρού
μεγέθους πορτοκαλλιών βαλέντσια, και

25 γ) Το υπόλοιπο ποσό διαμοιρασθεί στους εσπεριδοκαλλιερ-
γητές με κριτήρια που θα συμφωνηθούν.

2. Τον τρόπο κατανομής της οικονομικής βοήθειας επεξεργά-
στηκαν από κοινού τα Υπουργεία Εμπορίου & Βιομηχανίας
30 και Γεωργίας & Φυσικών Πόρων. Αφού απεκλείσθη ο τρόπος
διαμοιρασμού της βοήθειας προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές
κατά στρέμμα γιατί κρίθηκε χρονοβόρα η διαδικασία συγκέ-
ντρωσης των απαραίτητων στοιχείων, συμφωνήθηκε όπως η
κατανομή γίνει κατά τόνο με βάση τις ποσότητες εσπεριδοει-
35 δών (λεμόνια, γκρέϊπφρουτ, πορτοκάλια βαλέντσια και για-
φίτικα) που διακινήθηκαν κατά τη φετεινή περίοδο μέσω των
συσκευαστηρίων, είτε προς εξαγωγή είτε προς χυμοποίηση.

40 3.
.....
4.
.....

Οι συνολικές εξαγωγές μικρού μεγέθους βαλέντσια καθ' όλη τη

διάρκεια της φτερινής περιόδου ανήλθαν στους 6.000 τόνους περίπου και με βάση την επιδότηση των £30/τόννο, η συνολική επιδότηση για τις εξαγωγές μικρών βαλέντσια υπολογίζεται στις £180.000 περίπου. Από την πιο πάνω ποσότητα μικρών βαλέντσια, 4.700 τόννοι (78%) εξήχθησαν από τη ΣΕΔΙΓΕΠ. 5

5. Οι συνολικές εξαγωγές εσπεριδοειδών προς την Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένων των μανταρινοειδών), τελικά ανήλθαν στους 80.000 τόνους περίπου, με αποτέλεσμα η κατά τόνο κατανομή του ποσού των £200.000 ως επιδότηση των ναύλων λόγω μη διέλευσης μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας ν' ανέρχεται στις £2.50. 10

6. Πρόσθετα προτείνεται όπως ποσό £200.000 χρησιμοποιηθεί για την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας £40/σκάλα για τις εσπεριδοκαλλιέργειες της νεκρής ζώνης 15

7. Το υπόλοιπο της οικονομικής βοήθειας (£920.000) μετά την επιδότηση των ναύλων (£200.000), των εξαγωγών μικρών βαλέντσια (£180.000) και των καλλιεργειών της νεκρής ζώνης (£200.000), προτείνεται όπως κατανεμηθεί στους παραγωγούς κλιμακωτά με βάση τις ποσότητες λεμονιών, γκρέιπφρουτ, βαλέντσια και γιαφίτικων που έχουν διακινηθεί φέτος μέσω των συσκευαστηρίων, είτε προς εξαγωγή είτε προς χυμοποίηση. 20
25

Η κατά τόνο επιδότηση για παραδόσεις στα συσκευαστήρια πέραν των 350 τόνων (που αντιστοιχούν με έκταση 50 σκαλών περίπου) θ' αποτελεί το 60% της κατά τόνο επιδότησης για παραδόσεις στα συσκευαστήρια μέχρι 350 τόνους. 30

Οι παραδόσεις στα συσκευαστήρια μέχρι 350 τόνους κατά εσπεριδοκαλλιεργητή υπολογίζονται συνολικά στους 93.000 τόνους ενώ οι παραδόσεις πέραν των 350 τόνων κατά εσπεριδοκαλλιεργητή υπολογίζονται συνολικά στους 35.000 τόνους. 35

Με βάση τα πιο πάνω, η κατά τόνο επιδότηση για παραδόσεις στα συσκευαστήρια κάτω των 350 τόνων (χ) και πέραν των 350 τόνων (0,60χ) υπολογίζεται ως ακολούθως: 40

Η κατά τόνο επιδότηση καθορίζεται ως εκ τούτου ως ακολούθως:

- (i) Για παραδόσεις στα συσκευαστήρια
μέχρι 350 τόνους: £8/τόνο
=====
- 5 (ii) Για παραδόσεις στα συσκευαστήρια
πέραν των 350 τόνων: £4.80/τόνο
=====
- 8.....
9.....
10.....
- 10 11. Εισηγητές της Πρότασης αυτής είναι οι Υπουργοί Εμπο-
ρίου & Βιομηχανίας, Οικονομικών και Γεωργίας & Φυσικών
Πόρων θα καλέσουν το Υπουργικό Συμβούλιο να εγκρίνει
τις εισηγήσεις στις παραγράφους 5, 6, 7, 8 και 9 ανωτέρω."
- 15 Στη συνεδρία του ημερομηνίας 27.8.93 το Υπουργικό Συμβούλιο
με την Απόφασή του με αρ. 39827 αποφάσισε τα ακόλουθα:
- 20 (Αρ. Πρότασης 1226/93).
72. Αναφορικά με την Απόφαση με Αρ. 39.098 και ημερ.
2.4.1993, το Συμβούλιο αποφάσισε -
- α) να εγκρίνει την αύξηση του ποσού της επιδότησης της καλ-
λιέργειας και διάθεσης εσπεριδοειδών από £1,5 εκ. σε £1,7
25 εκ. ως εξής:-
- (i) ποσό £200.000 να διατεθεί για επιδότηση των εξαγω-
γών εσπεριδοειδών προς £2,50 τον τόνο λόγω αυξημέ-
νων ναύλων που προέκυψαν κυρίως από μη διέλευση
30 μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας.
- (ii) ποσό £180.000 να καταβληθεί για επιδότηση των εξα-
γωγών πορτοκαλιών βαλέντσια μικρού μεγέθους προς
£30 τον τόνο·
- 35 (iii) ποσό £200.000 να διατεθεί για ενίσχυση των εσπεριδο-
καλλιεργητών της νεκρής ζώνης (£40 τη σκάλα)·
- (iv) ποσό £1,120.000 περίπου να κατανεμηθεί στους εσπε-
ριδοκαλλιεργητές με βάση το ύψος της παραγωγής τους
40 (£9.50 κατά τόνο μέχρι τους 350 τόνους και £6.40 κατά
τόνο για κάθε τόνο πέραν των 350 τόνων)· και
- (v) ποσό £1.000 να αφαιρεθεί από την οικονομική βοήθεια

ύψους £1.7 εκ. για κάλυψη διοικητικών δαπανών (οδοιπορικά έξοδα υπαλλήλων κ.ά.) σε σχέση με τη συγκέντρωση στοιχείων για τις εκτάσεις με εσπεριδοκαλλιέργειες στη νεκρή ζώνη.

5

β) τα πιο πάνω ποσά οικονομικής βοήθειας να διατεθούν με βάση τις διαδικασίες και άλλες διευθετήσεις που αναφέρονται στην Πρόταση και

γ) να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει τις απαιτούμενες πιστώσεις."

10

Ως αποτέλεσμα, καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή.

Για σκοπούς πιο ολοκληρωμένης εικόνας πρέπει να αναφερθεί εδώ και το ιστορικό της υπόθεσης που έχει ως αφετηρία την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 38.858 ημερ. 11.2.93 κατά την οποία αποφασίστηκε μεταξύ άλλων ότι το συνολικό ποσό της επιχορήγησης για απάμβλυνση του προβλήματος διάθεσης των εσπεριδοειδών θα ήταν £1.2 εκ. (£200.000 για κάλυψη των αυξημένων ναύλων και £1 εκ. οικονομική ενίσχυση στους εσπεριδοκαλλιεργητές). Διορίστηκε αρμόδια Επιτροπή από τους Υπουργούς Οικονομικών, Εμπορίου & Βιομηχανίας, και Γεωργίας & Φυσικών Πόρων για να μελετήσει το θέμα και να υποβάλει σχετική έκθεση. Αναφορικά με την οικονομική ενίσχυση £1 εκ. υποβλήθηκε εισήγηση (η οποία και εγκρίθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 39.098 ημερ. 2.4.93), όπως αυτή κατανεμηθεί με την καταβολή ποσού £7,75 κατά τόνο εσπεριδοειδών που θα διακινηθούν μέσω των συσκευαστηρίων, είτε για εξαγωγή είτε για χυμοποίηση.

15

20

25

30

Ακολούθησε στη συνέχεια η Απόφαση με αρ. 39.144 ημερ. 13.4.93 με την οποία το ποσό της επιδότησης αυξήθηκε από £1.2 εκ σε £1.5 εκ. Αποφασίστηκε επίσης όπως ο τρόπος διάθεσης του επιπρόσθετου ποσού των £300.000 καθοριστεί από την Υπουργική Επιτροπή που εξέτασε το θέμα χωρίς επαναφορά του στο Συμβούλιο.

35

Στις 28.4.93 έγινε σύσκεψη υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας αναφορικά με το πρόβλημα διάθεσης των εσπεριδοειδών και τον τρόπο κατανομής της οικονομικής βοήθειας των £1.5 εκ. προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές. Σ' αυτήν παρακάθησαν εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων, του Παγκύπριου Σύνδεσμου των Εσπεριδοκαλ-

40

5 λιεργητών και υπηρεσιακοί παράγοντες των Υπουργείων Εμπορίου & Βιομηχανίας και Γεωργίας & Φυσικών Πόρων. Στη σύσκεψη δεν παρευρέθηκαν οι αιτητές ή ο Παγκύπριος Εργοδοτικός Σύνδεσμος Συσκευαστών Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών & Σταφύλων που εκπροσωπεί τους αιτητές (ο Σύνδεσμος). Κατά τη σύσκεψη αξιολογήθηκαν και εναλλακτικές προτάσεις ως προς την κατανομή της κυβερνητικής επιχορήγησης. Στο τέλος όλοι οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν όπως το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας διερευνήσει τη δυνατότητα καταβολής προς τους
10 εσπεριδοκαλλιεργητές κλιμακωτής επιδότησης κατά στρέμμα.

Σε νέα σύσκεψη στις 30.4.93 στην οποία παρευρέθηκαν οι ίδιοι παράγοντες που παρευρέθηκαν και στην προηγούμενη σύσκεψη, λέχθηκε ότι η εισήγηση για παροχή κλιμακωτής επιδότησης
15 κατά στρέμμα είναι ανέφικτη γιατί δεν είναι δυνατή η σύντομη συγκέντρωση αξιόπιστων στοιχείων αναφορικά με τις εκτάσεις των φυτειών μ' εσπεριδοειδή. Οι αγροτικές οργανώσεις επανέλαβαν το αίτημά τους όπως τα μεγάλα αγροκτήματα επωφεληθούν στο μικρότερο δυνατό βαθμό από την κατανομή του υπόλοιπου της κυβερνητικής βοήθειας γιατί αυτά θα εισπράξουν
20 τον όγκο της επιδότησης των ναύλων με φορτηγά ενώ πρόσθετα πολλά από τα μεγάλα αγροκτήματα είναι ταυτόχρονα συσκευαστές και εξαγωγείς γεγονός που τους αποφέρει πρόσθετα οφέλη.

25 Στη σύσκεψη έγινε νέα εισήγηση από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Εσπεριδοκαλλιεργητών όπως οι παραγωγοί επιδοτηθούν κλιμακωτά κατά τόνο. Ζητήθηκε επίσης όπως αρμόδιοι λειτουργοί των δύο Υπουργείων υποβάλουν υπαλλακτικά σενάρια ως προς την εξεύρεση τρόπου υλοποίησης της εισήγησης για καταβολή στους
30 εσπεριδοκαλλιεργητές κλιμακωτής επιδότησης κατά τόνο.

Στις 7.5.93 έγινε συνάντηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας με αντιπροσωπεία του Συνδέσμου. Προηγήθηκε επιστολή του Συνδέσμου ημερ. 4.5.93.
35 Στη συνάντηση συζητήθηκε το θέμα της κατανομής της οικονομικής βοήθειας του £1.5 εκ. από την οποία ο Σύνδεσμος τόνισε ότι δεν θα δεχθεί να αποκλειστεί. Ο Σύνδεσμος εισηγήθηκε επίσης όπως η βοήθεια κατανεμηθεί με βάση τα κόστη παραγωγής των εσπεριδοειδών και τις τιμές που εξασφάλισαν οι παραγωγοί από τους εξαγωγείς.
40

Σε σύσκεψη αρμοδίων υπηρεσιακών παραγόντων των Υπουργείων Εμπορίου & Βιομηχανίας και Γεωργίας & Φυσικών Πόρων στις 26.5.93 τέθηκαν περιγράμματα σχεδίων για κατά τόνο και για

κατά στρέμμα επιδοτήσεις αντίστοιχα, και αποφασίστηκε όπως αυτά μελετηθούν περαιτέρω. Σημειώνεται εδώ πως το περίγραμμα του σχεδίου για κατά τόνο επιδότηση που ετοίμασε το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας πρόβλεπε όπως η βοήθεια κατανεμηθεί κατά τόνο με βάση τις ποσότητες που θα διακινούνται μέσω των συσκευαστηρίων είτε προς εξαγωγή είτε προς χυμοποίηση. Στο σχέδιο προτείνεται επίσης μειωμένη κατά τόνο επιδότηση για τα μεγάλα αγροκτήματα (£4,8/τόνο) με περαιτέρω διαφοροποίηση γι' αυτά που είναι ταυτόχρονα και συσκευαστές/εξαγωγείς (£2,4/τόνο). Οι υπόλοιποι εσπεριδοκαλλιεργητές θα έπαιρναν £7,4/τόνο. Ακολούθησαν επιστολές διαμαρτυρίας ημερ. 2 και 5.7.93 από το Σύνδεσμο. Σ' αυτές δίνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν έπρεπε να γίνει διάκριση μεταξύ μικρών και μεγάλων αγροκτημάτων. Υποστηρίχθηκε συγκεκριμένα ότι τα κόστη παραγωγής των μεγάλων αγροκτημάτων (εργατικά, υπαλληλικό προσωπικό, έξοδα συντήρησης, φόροι κλπ) είναι κατά σκάλα ή κατά τόνο ψηλότερα απ' ότι είναι των μικρών αγροκτημάτων. Προβλήθηκε επίσης ισχυρισμός ότι για άλλες επιδοτήσεις (π.χ. σιτηρά, σταφύλια, γάλα κλπ) δεν γίνεται διάκριση αναλόγως των ποσοτήτων παραγωγής. Ειπώθηκε τέλος ότι η πολιτική της κυβέρνησης να ζητά από έκαστο ενδιαφερόμενο να εκφράσει απόψεις ως προς το πώς θα διαμοιραστεί η βοήθεια είναι λανθασμένη και τονίστηκε ότι η επιχορήγηση δεν δίνεται για να αυξηθούν τα κέρδη αλλά να μειώσει τις ζημιές.

Το Υπουργείο Γεωργίας & Φυσικών Πόρων με σχετικό Σημείωμα ημερ. 4.6.93 υιοθέτησε την κατά τόνο βοήθεια αντί την κατά στρέμμα γιατί όπως αναφέρθηκε για την υλοποίηση της τελευταίας μορφής βοήθειας θα απαιτείτο περίοδος 3 μηνών για συγκέντρωση στοιχείων. Έγινε επίσης εισήγηση όπως το ύψος της κατά τόνο βοήθειας καθοριστεί σύμφωνα με το σχέδιο του Υπουργείου Εμπορίου & Βιομηχανίας που παρουσιάστηκε στη σύσκεψη της 26.5.93.

Ακολούθησε η Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο αρ. 1226/93 ημερ. 24.8.93 και η λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης το περιεχόμενο των οποίων εκτίθεται πιο πάνω.

Οι λόγοι ακυρότητας που προβλήθηκαν από το δικηγόρο των αιτητών είναι οι ακόλουθοι:

1) Η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε χωρίς να διεξαχθεί δέουσα έρευνα και/ή χωρίς να προκαθοριστούν οποιαδήποτε κριτήρια για τη λήψη της.

2) Η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή της ισότητας.

5 3) Η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε χωρίς καθόλου και/ή επαρκή αιτιολογία.

Θα εξετάσω πρώτα τους ισχυρισμούς που περιέχονται στις παραγράφους (1) και (3) πιο πάνω, γιατί είναι συνυφασμένοι μεταξύ τους.

10

Συγκεκριμένα οι αιτητές, αν και δέχονται τη θέση της δικηγόρου της Δημοκρατίας ότι οι καθ' ων η αίτηση είχαν κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης συγκεντρώσει όλα εκείνα τα στοιχεία που ήταν αναγκαία για τη λήψη της και είχαν ακούσει όλους τους ενδιαφερομένους, προχώρησαν να πουν ότι η συγκέντρωση στοιχείων δεν συνιστά δέουσα έρευνα. Η διοίκηση είπαν, είχε υποχρέωση να μελετήσει και αξιολογήσει τα ενώπιόν της στοιχεία. Επιπρόσθετα, οι καθ' ων η αίτηση έπρεπε να είχαν καθορίσει τα κριτήρια με βάση τα οποία θα κατέληγαν στην απόφασή τους δεδομένου και του γεγονότος ότι από την μια οι αιτητές υποστήριζαν ότι το κριτήριο πρέπει να είναι το κέρδος που αποφέρει σε κάθε εσπεριδοκαλλιεργητή η κατά τόνο παραγωγή εσπεριδοειδών, ενώ από την άλλη οι υπόλοιποι ενδιαφερόμενοι υποστήριζαν ότι κριτήριο πρέπει να είναι η ποσότητα της παραγωγής. Σε σχέση με τον ισχυρισμό για έλλειψη αιτιολογίας οι αιτητές ισχυρίστηκαν ότι δεν δίνεται οποιαδήποτε εξήγηση γιατί η "κατά τόνο επιδότηση για παραδόσεις στα συσκευαστήρια πέραν των 350 τόννων . . . θ' αποτελεί το 60% της κατά τόνο επιδότησης για παραδόσεις στα συσκευαστήρια μέχρι 350 τόννους". Ακόμα είπαν, δεν γνωρίζουμε γιατί καθορίστηκε ως όριο ο αριθμός των 350 τόννων και όχι οποιοσδήποτε άλλος αριθμός.

15

20

25

30

35

Μετά από μελέτη του όλου θέματος έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όντως η αιτιολογία της επίδικης απόφασης πάσχει. Οι ισχυρισμοί των αιτητών αναφορικά με την απουσία οποιασδήποτε εξήγησης για την υιοθέτηση των πιο πάνω αριθμών είναι βάσιμοι.

40

Πέραν τούτου και όπως προκύπτει από τα ενώπιόν μου στοιχεία, οι καθ' ων η αίτηση είχαν ενώπιόν τους τις εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις των αιτητών και των υπόλοιπων εσπεριδοκαλλιεργητών ως προς την μέθοδο επιδότησης που θα έπρεπε να υιοθετούσαν. Εκείνο που θα αναμένετο από τους καθ' ων η αίτηση ήταν η μελέτη των δύο απόψεων και στη συνέχεια κάποια ρητή αι-

τιολογία ως προς τους λόγους υιοθέτησης της μιας και απόρριψης της άλλης ή υιοθέτησης άλλης εναλλακτικής πρότασης. Εκείνο που βασικά έκαναν οι καθ' ων η αίτηση ήταν να υιοθετήσουν την κλιμακωτή κατά τόνο επιδότηση και να απορρίψουν την κατά στρέμμα επειδή, όπως αναφέρθηκε, για την υλοποίηση της δεύτερης θα απαιτείτο περισσότερος χρόνος. Όμως η άποψη των αιτητών ήταν τελειώς διαφορετική. Οι αιτητές ενίσταντο γενικά στη φιλοσοφία της κλιμακωτής επιδότησης ανεξάρτητα αν ελαμβάνετο υπόψη η κατά τόνο ή η κατά στρέμμα παραγωγή. Οι αιτητές ζητούσαν όπως η επιδότηση κατανεμηθεί με βάση τα κόστα παραγωγής των εσπεριδοειδών. Από πουθενά δεν προκύπτει κατά πόσο η θέση αυτή των αιτητών λήφθηκε υπόψη και αν πράγματι λήφθηκε, ο λόγος για τον οποίο απορρίφθηκε.

Εκείνο που φαίνεται από τα ενώπιόν μου στοιχεία είναι ότι σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας η άποψη των αγροτικών οργανώσεων πως τα μεγάλα αγροκτήματα έπρεπε να επωφεληθούν στο μικρότερο δυνατό βαθμό από την κυβερνητική βοήθεια γιατί αυτά θα είσπρασαν τον όγκο της επιδότησης των ναύλων, λήφθηκε υπόψη. Συγκεκριμένα στο περίγραμμα σχεδίου επιδότησης που κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας στη σύσκεψη της 26.5.93 (Παράρτημα 5 της Ένστασης) κατά τους υπολογισμούς που έγιναν για την εξεύρεση του ύψους της επιδότησης κατά τόνο εσπεριδοειδών, αφαιρέθηκε από το ποσό της επιδότησης που θα δινόταν στα αγροκτήματα/εξαγωγείς ποσό £2 ανά τόνο, που αντιπροσώπευε επιδότηση ναύλων. Στη συνέχεια όμως δεν φαίνεται κατά πόσο η θέση αυτή υιοθετήθηκε και κατά πόσο διαδραμάτισε οποιοδήποτε ρόλο στη λήψη της επίδικης απόφασης.

Ενόψει των πλιό πάνω η επίδικη απόφαση οδηγείται σε ακύρωση.

Βάσιμο θεωρώ επίσης και τον ισχυρισμό των αιτητών για παράβαση της αρχής της ισότητας όπως αυτή διασφαλίζεται από το Άρθρο 28 του Συντάγματος. Ο ισχυρισμός αυτός αποτελείται από δύο σκέλη:

α) Η διάκριση μεταξύ παραγωγής μέχρι 350 τόνων και παραγωγής πέραν των 350 τόνων είναι κατά τους αιτητές αυθαίρετη και παράλογη. Εκείνο που έπρεπε να είχε εξεταστεί είπαν, ήταν το κέρδος ανά τόνο παραγωγής και όχι το συνολικό κέρδος.

β) Η προσβαλλόμενη απόφαση αντίκειται στην αρχή της ισότητας μεταξύ των εσπεριδοκαλλιεργητών και των παραγωγών

άλλων προϊόντων εφόσον στην επιχορήγηση των σταφυλιών, των σιτηρών ή του γάλακτος δεν υπάρχει καμιά διάκριση ανάλογα με την ποσότητα παραγωγής.

- 5 Παρόλον που το Δικαστήριο δεν γνωρίζει τους ακριβείς λόγους που οδήγησαν τους καθ' ων η αίτηση να λάβουν την προ-
σβαλλόμενη απόφαση, εντούτοις με όσα στοιχεία τέθηκαν ενώ-
πιόν μου, δεν εντόπισα οτιδήποτε που θα δικαιολογούσε διάφο-
10 ρετική μεταχείριση των αιτητών από τους υπόλοιπους εσπερι-
δοκαλλιεργητές. Το γεγονός ότι οι αιτητές εκτός από την καλ-
λιέργεια επιδίδονται και στους τομείς της συσκευασίας και εξα-
γωγής και θα επωφελούνταν και της βοήθειας των £200.000 για
αυξημένα ναύλα, δεν συνιστά κατά την άποψή μου, λογική δια-
15 φοροποίηση στη μεταχείρισή τους. Η επιδότηση των £200.000
που δόθηκε για κάλυψη των αυξημένων ναύλων λόγω της κατά-
στασης στη Γιουγκοσλαβία αφορά το συγκεκριμένο τομέα της
εξαγωγής και είχε σαν σκοπό την απάμβλυνση του προβλήματος
αυτού. Το ποσό όμως των £1.120,000 που τελικά απέμεινε για
20 βοήθεια στους εσπεριδοκαλλιεργητές έπρεπε να είχε διατεθεί
εξίσου σ' όλους τους εσπεριδοκαλλιεργητές εφόσον όλοι επιδί-
δονταν στον τομέα της καλλιέργειας των εσπεριδοειδών, και
αντιμετώπιζαν όλοι πρόβλημα διάθεσής τους.

- 25 Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή επιτυγχάνει και
η επίδικη απόφαση ακυρώνεται, με έξοδα υπέρ των αιτητών.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα
υπέρ των αιτητών.*